

HALADÁS



**VASUTI
SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:
Miskolcz, Mindszent-utca 4. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a *»Nemzeti balesetbiztosító részvénytársaság«*-nál 3000 koronára halál esetére és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Változások a takarékegyeletben.

Miskolcz, 1903. február 28.

(—s—ó—) Mint értesültünk, a magyar kir. államvasuti hivatalnokok takaré- és előlegezési egylete nagy változások küszöbén áll.

Dr. Kiss János főfelügyelő, igazgató-helyettes, ki 13 éven át, — mint az egylet üzletjelentése is mondja — nehéz válságok között az egyleti tagok teljes megnyugvására és elismerése mellett töltötte be az elnöki teendőket, megválnak állásától.

A legőszintébb sajnálattal vettük mi is tudomásul dr. Kissnek eme megmásíthatlan elhatározását, mert ismertük mi is az ő lelkes, odaadó és önzetlen buzgalmát, tudjuk, hogy szakavatott és lankadatlan fáradozása az egyletnek mindig csak javára, nagyobb felvirágozására szolgált.

És a midőn teljes elismeréssel adózunk dr. Kiss elvitázhatlan érdemeinek, azon óhajtásunk kíséri őt távozása alkalmából, hogy bárha lemondott is elnöki székéről, az egyletet támogassa jövőben is szakavatott tanácsaival és jóakarásával.

Egyik laptársunk felemlítette, azt javasolta, hogy a távozó elnök helyére, kit a tagok osztatlan elismerése kísér, Kotányi Zsigmond főfelügyelő, igazgató-helyettes választassék meg az egylet elnöki székébe.

Teljesen egyetértünk laptársunk e javaslatával, mert Kotányi főfelügyelőt oly embernek ismerjük, a ki minden tekintetben megfelelne e diszes állásnak, akinek ismert szorgalma és nagy tudása és mindenben, a mihez hozzáfog, tapintatos és fáradhatlan buzgalma csak sikert eredményezhet.

És a midőn a magunk részéről is csak a legőszintébben ajánljuk az egylet vezető férfainak, hogy Kotányi Zsigmondot ez állás elfogadására megnyerni igyekezzenek, azt hisszük, hogy ezzel a tagok összességének óhaját is tolmácsoljuk.

Még más változások is vannak az egyletben.

Sviderszky József felügyelő, az egylet üzletvezetője, vasuti szolgálati beosztásának megváltoztatása folytán lemondott az egyletnél elfoglalt állásáról, a melyet dícséretreméltó buz-

galommal töltött be, mindig csak az egyeslet érdekeit hordván szíven.

Ez állásra, melynek fontosságát fölösleges hangsúlyoznunk, nekünk is megvannak jelöltjeink.

Oly férfiak, a kiknek tiszta jellemét, szorgalmát, lelkiismeretességét mindnyájan ismerjük és a kiknek megválasztásával az egyeslet továbbra is biztosítaná eddig elért sikereit, biztosítaná az egyeslet üzletmenetének további eredményes voltát.

E férfiak dr. Szerbák Elek titkár és Karenovits József főellenőr.

Bármelyik felé is fordulna az egyeslet bizalma, egész lelkesedéssel és minden erőnkől támogatnánk a mellettük meginduló mozgalmat, mert eddigi hivatalos működésük teljes biztosítékot nyújt az iránt, hogy méltó férfiut tisztelne meg a tagok bizalma.

Élénk érdeklődéssel nézünk a közgyűlés elé és azt hisszük, hogy a tagok szavazata azon férfiakat emeli a megüresedett díszes állásokba, kiknek neveit már fennebb is említettük, mert a közbizalom ösztönszerűleg is mindig azok felé szokott fordulni, a kiknek egyénisége minden tekintetben csak tiszteletet és elismerést érdemel.

A forgalom lebonyolítása a jövő században.

Irta: Temesváry Alajos.

(Vége.)

Nem kevésbé érdekes, hogy az áruszállítás dolgában milyenek a terveik. Természetesen mindig az egyenkénti kocsi továbbítás rendszerét véve alapul. Motoros kocsikat szerkesztenek, a melyek oly hosszúak legyenek, hogy a jelenlegi teherkocsik közül legalább kétfő legyen egy ily villamos kocsin elhelyezhető. Ezek a motoros kocsik forgószámolyos kerékpárokon nyugsznak (hosszuságuknál fogva) és úgy lesznek szerkesztve, hogy a személykocsikkal egyenlő menetsebességet birjanak kifejtetni. Miután e szerint a vasuti teherkocsik a nyílt pályán nem saját kerekeiken gördülnek, hanem vitetnek, szerkezetük sokkal egyszerűbb lehet, mint a most használatban levőké s ezzel önsúlyuk is tetemes arányban leszálítható. Ha pedig ez megtörténhetik, akkor mi sem könnyebb, mint ezt a szerkezetet egyáltalán akként alakítani át, hogy a kocsik a közuti használatra is alkalmasak legyenek (a mellett persze, hogy az állomási mellékvágányok használatára sem szabad őket alkalmatlanokká tenni).

TÁRCZA.

Költészet.

*Sok bölcs, tudós próbálkozott azon már,
Hogy azt megírja mit tesz költeni?
De nem tudott zöld ágra jutni, ámbár
Sokat megtett ezt felderíteni.
S végtére állított nagyot merészet,
Hogy képzelgés és nem való dolog,
Ha a költő oly szívrázón zokog
S ha mámorában lát gyönyörű képet.*

*Sok bölcs, tudós, mondjátok nekem azt meg,
Miért van mégis az, hogy a szívet
Mely háborgón dobog vidám lehellet
Megnyugtathatja úgy, hogy az nevet,
Ki még előbb búsan, szomorogva nézte
E rossz világot s számos részét?
Ezt, mint csak a szív képzeletjeit
Tüntetnéd fel sivar, rideg, tudós te?*

*Vagy este, hogy ha elfáradtan álmat
Ohajj a lüktető agy és a szív,
Feledve bánatot, sok csúnya harezot
Nyugtát imában lel a tiszta hív,
Hogy ez megtörtént én velem, te véled
Is szent igaz, s tudom nem képzelet.
Ez szent igaz, s tudom nem képzelet,
Tudós tehát te is lelkedbe vesséd.*

Schindler Viktor.

A várnagy.

Irta: S. D.

Sohasem láttam délzegebb, vidámabb fiatal embert Dolmányos Fridolinnál. Magas, karsú alakja, a melyen feszült a százgombos kabát, formás lábai, a melyeken olyan szépen festett a lakkesizma, maig is előttem vannak, annak a régmúlt másfajta világnak a képével együtt, a melyből egyénisége oly élettellejesen domborodik ki.

Akkortájt borba, bánatos nótákba fojtották a hazafi but; megadásteljes keserűséggel viseltek a gyűlölt idegen uralmat, — mintha csak ennek a széles, gazdag nagy országnak gyökerén pusztító fereg rágtá volna el az életerejét.

Mégis mintha már derengett volna némi remény, hogy a hatalmas nemzetfa újra feléled; mintha a hosszú dermedtség után a természet örökforrasu ereje duzzadó emlőivel kipattanni készült volna. Itt is — ott is tágitott a német; hallani lehelett nyilatkozatokat, hogy ezt a kedvezményt is meg akarják adni meg azt is. És egyesek már fel mertek emelni követelő hangjukat, a mi nem fejezett ki egyebet, mint hogy mit kell mindent megkapni ennek a hosszan sanjargatott, szegény magyar nemzetnek.

A vármegye nem létezett, helyesebben szünetelt. A megye urai szanaszét tanyáztak fal-

Hogy az áruszállítás terén, az árukezelés körüli teendőkben, ez a reform mit fog jelenteni, azt a szakértő vasuti ember előtt külön fejtegetni nem szükséges. Ennek következményei minden tekintetben annyira mélyrehatóak lesznek, hogy egy rövid tájékoztató cikkek keretén kívül azzal foglalkozni merészség lenne. Egy másik főkérdéssel sem lehet itt behatóbban foglalkozni; a pénz, illetve üzemi költség kérdésével tudniillik. Pedig vannak ennek is igen érdekes részletei. Így pld. a porosz államvasutaknál kiszámították, hogy náluk azon munkatöbblet és idővesztés, a mit a vonatok a sok megállás és újbóli indítás révén kifejtenek, illetve elveszítenek, évenként kb. 29 millió márkába kerül. Van ugyanis mintegy 25.000 klmtr vasutvonaluk mintegy 4000 állomással és megállóhelyel. A vonatok átlagos sűrűségéhez képest 20 vonat megállási eset jut 24 óránként egy-egy állomásra, vagyis 80.000 vonat megállási eset az összes vonalakra. (Figyelembe véve a távjelzőknél, karjelzőknél, vagy a nyílt pályán egyébként előforduló vonatmegállási esetek százalékát is). A porosz államvasutaknál a vonatok kilométerenkénti önkezelési ára 2 márka általában véve. Ebből az összegből az

a munkatöbblet, a melyet a vonatok az indításnál kifejtenei kénytelenek, s az idővesztés, a mely a vonatmegállások révén az üzemet éri, készpénzben kifejezve 1 márka minden egyes megállás után Naponként tehát 80.000 márka s évenként közel 29 millió márka. Csak kuriózumképen említem fel ezt az egy számítást, annak illusztrálásául, hogy gőzüzemnél jelentéktelennek látszó körülmények mennyire fontos szereppel bírnak a költségvetésben egyrészt, másrészt pedig, hogy mi mindent hoznak fel a villamosság emberei akkor, amikor saját érdekeiknek előtérbe állításáról van szó.

Bennünket, a végrehajtószolgálat embereit azonban nem annyira ezek a dolgok érdekelnék. A felépítmény szerkezete, a kocsik berendezése lehet akármilyen. Bennünket legfőként az érdekel, hogy miként fog ezen szolgálat lebonyolítottatni? Milyenek lesznek azon változások, a melyek a mostani rendszert felforgatni, átalakítani fogják? Én azt hiszem, hogy annak a kivitele vajmi kevés nehézséget fog okozni. Mert vegyük csak az első szempontot, a melyet mi, a végrehajtószolgálat emberei megóvni hivatva vagyunk: a közlekedés biztonságának szempontját. Minél gyorsabb a közeledés és minél sűrűbb a

vaikban, pusztáikon, de senki sem vette rossz néven, hogy ha összejöttek s emlegetni merték: mint támad fel nemsokára az önkormányzat büszke csarnoka.

Dolmányos Fridolin is ahhoz a csoporthoz tartozott, a mely nem szerette a csendes csüggedést, hanem tettere vágyott. Életerős fiatal tagjai rugékonnyak voltak a hosszú pihenéstől s ha megharagították vérmes reményeiben való kételkedéssel, azzal fenyegetőzött, hogy itt hagyja ezt a szemfedő alá takart szomorú országot és elmegy egy kis bajvivást keresni Burkusföldre vagy Taljánországba és három nap — három éjjel bucsúzott a Busul a lengyel nótáján.

Hanem azért sohasem jutott odább a szomszéd tanyánál. Ott rátalált a hozzá hasonló „vidámság költöző madarai”, a cigány is ott termett, aztán tették újból a virtust. Akkortájt abból állt a társadalmi élet.

Volt egy kis vagyona, az megtermette a szükségletét: szénát, zabot a lovainak, búzát főlösen, úgy hogy a legnagyobb rész a cigány zsebébe vándorolt. Ugy élt ő mint a többiek, tetlenül, munka nélkül, — mert hát ki dolgozott volna a németnek? Hanem aztán ha tánczra került a dolog, senki sem tudta szebben pergetni-forgatni a tánczosnőjét, mint Dolmányos Fridolin, ha pedig asztalhoz ültek, nem volt egy se, a ki olyan kitartóan értett volna a pohár bujtatásához mint ő.

Hát még a nótaszó!

Senki se tudott a megyében olyan szépen, olyan szívhez szólóan nótázni, mint Dolmányos Fridolin. A kit deli termete, tüzet lövellő szemei, egészséges piros arcának mosolygása meg nem ejtettek, az rabja lett, ha nótázni hallotta.

Nem volt akkor még ének-konzervatórium, zenede. A jókedvű fiatalság ott tanulta ezt a mesterséget a szabad természet ölen, mint a hogy a madarak se tanulnak kótát.

Hogy ha Dolmányos Fridolin egy mulatság végezetével nagyon elbusulta magát, odakönyökölt az asztalra és egy szál hegedű kísérete mellett el kezdett azokba a bűvös-bajos, szomorú magyar nótákba, nem maradt szem szárazon. Pedig nem emelte magasra érczes szavát, — halkán, csendesen énekelt: hanem ez a hang lágy volt és fűlbemászó, úgy hogy a lányok, asszonyok versenyezve lettek szerelmesek belé.

Válogathatott volna bennük tetszése szerint: szépet, gazdagot, fiatalit kaphatott volna minden újjára. És hogy mégis nőtlen maradt, nem is tudom másból kimagyarázni, mint hogy nem ért rá megőszülni.

Az alkotmánynyal feltámadt a vármegye is. Az adminisztrátorokat pokolba kergették, a nemesség jogaiba lépett újra. Kellett a mulatós ember, a dolgos kéz megint.

Mikor az alkotmányos főispánt kinevezték, az volt a legfontosabb kérdés a vármegyében, hogy

vonatok forgalma, annál több eszközt és módot kell az ő érdekében érvényesíteni.

Az eddigi tapasztalatok szerint a villamos-ság volt azon eszköz, mely a legmegbízhatóbbnak, legalkalmasabbnak nyilvánult a biztosító berendezések szerkesztésénél és használatánál. Tehát azon elem, amely a jövőben hivatva lesz az egész üzemet szolgáltni. Ha pedig az egész üzemet szolgálja, miért ne első sorban a saját érdekét, a biztonságot is? A biztosító berendezések fokozatos fejlesztése és tökéletesítése a jelzési szolgálatot fogja legelőször átalakítani. A jelenlegi, tulnyomó részben szenvedőlegesen jelzés-adási rendszer eselekvő jelzés-adási rendszerré fog átalakulni. A várható nagy menetsebességek mellett a szem által való megfigyelés nem lesz elegendő; ott szükséges lesz, hogy pld. valamely megállító jel ne csak látható legyen a rohanó járműről, hanem azt egyuttal meg is állítsa. Hiszen már most, a sebesebb járásu gyorsvonatainknál tapasztaljuk, hogy vannak esetek, miszerint a mozdonysemélyzet még alig bírta magát tájékozni a vonat előtt esetleg felmerülő akadály vagy gyanus jelenség mibenlétéről, már el is érte a helyet, sőt néha túl is ment rajta. Az emberi szem használhatósága nincs arány-

ban azon gyorsasággal, amelylyel nagy sebességű közlekedési eszközök az ő látó képességének távolságát befutják. Ezért szükséges lesz, hogy ha egy pályaór, vagy más illetékes egyén egy szédítő sebességgel közeledő járművet meg akar állítani, azt ne csupán jelző eszközökkel tegye, hanem módjában legyen neki is a kocsit egyszerűen megállítani.

Az állomások vezetőinek és hivatalnokainak meg egyéb alkalmazottainak teendői gyökeresen meg fognak változni. A rendelkezési állomásokat áramfejlesztő állomások fogják felváltani; ezek azonban ép úgy a nagy városok és vonat elágazási helyek mellett lesznek létesítendőök. A forgalmi szolgálattevőknek főfeladata lesz, a szomszédos vonalszakaszok villamos kapcsolásait szabályozni. Szükséges lesz, hogy irodájában folyton éber figyelemmel kísérhesse minden egyes kocsinak mozgását kin a vonalon, és hogy állandóan módjában legyen ezen menetek szabályozása is. A központi váltóállító készülékekkel összefüggésben a villamos áram kapcsolásai akkép lesznek szabályozandók, hogy a váltók biztosításával egyidejűleg az áram hatása is kézben legyen. A nagy menetsebesség azon hátránnyal jár, hogy a mozgó jármű szükség esetén sebeseb-

ki legyen a — várnagy. A dignitásához keresni kellett a kiegészítő részt.

Ma már jóformán nem is tudjuk, hogy mi-féle fán termett hivatal ez. Jogi könyvek le-származtatják a castellánusból és azt vitatják, hogy nem volt egyéb, mint a vármegye tömlő-ztartója.

De én még emlékszem, hogy a várnagy olyan teljhatalmu nagy ur volt a megye portáján, mint a viczispán odakünn a községekben. Annak a szobájában voltak a kulcsok, az őrizte a megyei zászlót és ereklyéket, az volt a megye-legények generálisa és sohasem lattam szebb ünnepélyt, mint a mikor a főispáni installáción Dolmányos Fridolin esótáros, sallangos lován ülve, azt a megkopott zászlót lobogtatva, a bevonulást vezette.

Mert, hogy ő lett a várnagy, azt mindenki ki találhatja.

Nyomában lovagoltak halvány-kék, ezüst zsinóros ruhájukban a megye-legények, utána a paraszbandérium. Nyalka, kitanult legény valamennyi, a kikre még a grófkisasszonyok is jó szemmel tekintettek.

És hogy belejutott ebbe a nagy tisztességbe, megint csak nem volt ideje megnősülni. Egy-mást érték az ünnepségek, vigasságok a sokáig esendes csarnokokban. A megye újból fénylett, ragyogott, mintha a szabadság napjának minden sugára odakoncentrálódna újból most,

hogy azok a felhők elvonultak, a mik annak a ragyogását egy ideig elhomályosították.

Dolmányos Fridolin rendezte a megyei bálokat, ő volt a kongregációk lelke, vezetője, ő a korteskedések intézője, szóval a háttérben lappangó főispáni akaratnak a végrehajtója.

És az ujjaszületés korszaka eltartott vagy tíz hosszú esztendeig. Hogy pedig nem tarthat örökké, hát az annak a mindent felforgató korszakelmennek az eredménye, a mely csak úgy képes ideig-óráig tartó épületeit felemelni, hogy a régieket halomra dönti.

Egyszerre megunták a vármegyét is. Azt kezdték beszélni, hogy családi politikát üz, hogy utjában áll a szabadságnak, hogy rosszul gazdálkodik a közpénzekkel, az árvák vagyonával. Sülyedni kezdett az ősi tekintélye, elvették a törvénykezés jogát tőle és lassankint úgy kivetkőztették a formájából, hogy alig maradt rajta valami.

Az átalakulásnak ez a procedurája nem maradhatott nyom nélkül a megyei tisztviselőkön sem. Felszaporodott azoknak a munkája is. Győtörni kezdték őket kimutatások özönével, felsőbb helyről való ukázokkal úgy, hogy az odavaló elem lassankint megszökődött. Muszájemberkerültek belé, a kik nem urak többé, hanem olyan beamterek, a kikkel azelőtt nem is igen törődött az orátorok serege.

Dolmányos Fridolin is megkopaszodott egy kicsit. Akárhogyan tiltakozott is ellene, őt is

ben állítható meg. A jármű gyorsaságában felhalmozódott munka (eleven erő) azonban nagyon egyszerű eszközökkel változtatható át más természetű energiává, ha ugyanis a tengelyek forgási sebessége kapcsolatba hozatik egy motorral és ezen az uton oly áram létesíttetik, amely erős fékhatásra használható fel. Minél nagyobb a jármű sebessége, vagyis minél gyorsabb a tengely forgása, annál erősebb lesz a fékezési áram, gyorsabb a fékhatás és rövidebb a megállási távolság.

Valamely jelzésnek elmulasztása, vagy egy adott jelzésnek meg nem figyelése és ebből származott baleset, ki lesz zárva, mert minden mozdulat nemesak ellenőrzés alatt fog állani, hanem önmagát ellenőrzi.

Végül csak még néhány számadatot:

A benünket oly közelről érdeklő budapest — bécsi villamos vonat tervezői, akik csupán a személy-forgalom lebonyolítására számítottak, 45 méter hosszú, 40 ülőhelyes kocsikat akartak használatba venni, a melyeket a személy-forgalom nagyságához képest 10—60 percznyi időközökben közlekedtettek volna, természetesen kettős vágányú pályán. A kocsik mindegyike 4 motoros, kerekeik lehetőleg nagyok s a nagyobb biztonság kedvéért kettős nyom-

karimával, t. i. külsővel és belsővel. A menetsebesség maximuma 250 klmtesnek tervezett óránként, amely sebesség mellett nyílt pályán a legkisebb ívnek is 3000 méteresnek kellene lennie.

A két vágánynak nyílt pályán legalább 10 méter távolságban kellene egymástól húzódnia, mert a légáram által előidézett lökés, melyet sebes menetük közben a találkozókocsik egymásra gyakorolnak, annyira erős, hogy kisebb távolság mellett könnyen veszélyessé is válhatik. A pályának azonkívül teljesen elzárva kellene tartania, olyannyira, hogy útátjárókat a pályatest niveaujában elhelyezni nem volna szabad, stb.

... A mondottakból, habár a vázlat igen rövid és ennél fogva nagyon is hézagos, mégis kiviláglik, hogy miként fog kinézni a jövő század közlekedési végrehajtó szolgálata. Bármi fantasztikusnak látszassanak is egyes dolgok, ha figyelembe vesszük, hogy hová fejlődött a közlekedés ugy az elmúlt 50 év alatt nagyon közelfekvő annak a lehetősége, hogy újabb 50 év után a mi szárnyas kerekű utódaink így fognak a mi gőzüzemű rendszerünkről megemlékezni:

Élt száz esztendőt és meghalt.

odaszámították már a muszáj-emberek közé. Ennek is meg volt a magyarázata. A sok ünnepe, parádé nem maradt boszútalanul, magamulatott rajta legjobban, mikor észrevette, hogy az a kis földeske, a mi neki is ép úgy megadta a mindennapit, mint az őseinek, eluszott a lábai alól.

Fájt neki, hogy immár gyalog kell járnia; de azért meg volt a tekintélye a teffeles képű aljegyzők és szolgabírák előtt, kik nála kezdtek kitanulni a praxist. Mert hát hiszen szép az a tudomány, de akarmennyit vesz is be belőle az emberfia, megakad vele a megyei élet szövésényes kormányzatának talajára kerülve, mert ott az a tudomány kell, a mit az élet es nem az, a mit a könyvek adnak.

Es észre sem vette, hogy hirtelen urambátyámmá lett s a törzsasztalnál a legöregebb. Ugy döltek ki onnet a régi világ daliái, mint a hegyi zivatarban a fenyők legszebb sorai. Mert lát a lanyha szellő zivatarra fajult a vármegye feje fölött, Tépte, czibálta, megesonkitotta, elcsufította azt egészen, úgy hogy mikor az új főispán bevonult, Dolmányos Fridolin már nem bírt bandériumot szerezni, de még csak lovat se kapott maga alá, hanem ott lobogtatta a zászlót egy ütött-kopott fiakeren a menet elen.

Az új főnökkel új rend, új élet vonult a megyébe: a papírkorszak minden rémségével. A rend jelszava alatt mindenkinek szántani kellett

a papírost, kora reggeltől — késő estig egyfolytában, örökre.

Dolmányos Fridolinak is kiadták a portiót. De már erre felforrt benne a szittya vér. Sohasem volt barátja a betűnek s inkább forgatta a kardot, mint a kalamust. Hanem hiába szabadkozott ellene, ráfogták, hogy mivel a börtönök üresek, a legenyesség kilencz tized részét elboesátták, a kulcsokkal nincs többé mit őrizni, neki is kell valamit írni a közjóert, mert a vármegye nem tűri a bereket.

A vig kaszinózasok tanyája: Dolmányos Fridolin szobája hirtelen igen mogorva irodává változott át, a hol nem hallatszott többé az anekdottáktól felharsogó kacaj, nem verődtek össze a poharak, csak a toll perczegett egyhangú lomhasággal.

Hogy újból viszontláttam Dolmányos Fridolint, már egészen megadta magát a modern idők szellemének. A sarkantyus eszima helyett ő is sárka cipőket visel es pantallont a szoros magyar ruha helyett. Hosszan elmagyarázta, hogy tulajdonképen hol is tévesztette el elete folyamát. Ott-e, a mikor ősei öröket könnyelműen elkötve tyclte, vagy ott-e, a mikor nem tűzte fel kabátjára azokat az aranyos pillangókat, a mik utjában röpködtek.

Aztán meghítt a szerb tövis-irtó bizottság kirándulására.

Mert hát ne tessék azt hiinni, hogy a vármegyet csak úgy könnyedén el lehet tüntetni a

A mi nekem fáj!

Bartos-Lehota, 1903. febr. 25.

Külföldön voltam. Maradhattam volna ott tovább, talán örökre, mert jól ment dolgom, de nem bírtam maradni. Eszembe jutott a mit még az almamater falai között a jó öreg Mihály professorom oly áhitattal deklamált: „Extra Hungariam von est vita, Si est vita, von est ita“. Haza jöttem, haza hozott a honvágy, most már itthon vagyok Magyarországon. S ha ezt olykor-olykor nem akarom elhinni, csak a térképre kell tekintenem s hivatalosan meggyőződöm arról, hogy csakugyan Magyarországon vagyok. Ilyenkor aztán egy sóhaj tör elő a lelkemből, aztán mélyen elszomorodik a lelkem...

Ha néha-néha jóképű magyar embereket látok erre utazni, megkérdelem tőlük:

— Hová utaznak édes atyámfiai?

A válasz az rá:

— Magyarországból jövünk, megyünk Amerikába!

— Ugyan, ugyan, hát nem sajnálják itt hagyni ezt az édes szülőházát?

— Sajnáljuk biz' azt kérem szeretettel, de

föld színeről. Megmaradnak annak nagyszabású intézményei a világ végezetéig.

Például évente kiküld a vármegye egy nagy bizottságot a szerb tövis kiirtásának felülvizsgálására. Ne ijedjenek meg, hogy ez talán olyan veszedelmes növény, a minek épenséggel nincsen helye ezen a mi földtekénken. A bizottságnak is van esze, hogy csak annyit irtasson ki, hogy jövőre is maradjon belőle.

Hasonló a határdombokat megvizsgáló bizottság kiküldetése. Összejönnek ennél is, meg amannál a határdombnál is a szomszéd megyék küldöttjeivel és megállapítják szépen, hogy ugyanazon a helyen áll az, a hol tavaly, meg annakelőtte állott.

Hanem hát ezeknek az összejöveteleeknek az íze abban a patriarchális lakomában van, a mi követni szokta.

Vígán ültünk a learatott és felgyújtott tövisgarmadaktól megvilágított mezőn a vacsora mellett. A klarinét kisívitott a csendes őszi éjbe, a nagybögő pedig visszhangot ébresztett a végtelen síkságon. Folyt a bor és a nóta.

Mintha kísérelte volna a jókedv a megye urait.

Dolmányos Frídolin is szinte megifjodott.

És a mint elnéztem piros arcát, mozdulatait, a mint újra hallottam azokat a nótaikat, a mikkel sziveket rabolt egykoron, szinte meg tudtam volna kegyelmezni a megyének — a várnagya kedvéért!

hát mit tegyünk mást, ha már idehaza nincs semmi becsünk!

Az atyafi még tovább is beszél, mentegeti magát, de én már nem igen hallgatok rá. Ugy is tudom, hogy igaza van! Ismét előtör a lelkemből egy fájdalmas sóhaj, aztán ismét mélyen elszomorodik az én lelkem...

Ha megnyugszom, komoly fontolóra veszem mi lesz így velünk, ha az idegen elem folyton tódul be hozzánk, aztán szoritja kifelé a magyarságot, ki egész Amerikáig! Szoritja oda, abba a hazába, a mely azt az ide bevándorló elemet be nem fogadta!

Nem marad más hátra, mint elmagyarosítani az idegeneket. S megvillan előttem egy reménysugár. Hiszen van nálunk Emke, Emke és még számos intézmény a magyarság fejlesztésére, melyek évente beszámolnak tevékenységük fényes eredményéről. Azután a mi a legfőbb, hivatalos és nem hivatalos, nyilvános és zárt körökben büszke és hálás megleléssel hirdetik, hogy a magyar államvasut milyen hatalmas motorja a magyarság fejlesztésének, a magyarosodásnak. Kezdek megnyugodni abban, hogy nem vesztettünk a mi kivándorlóinkkal, mert ez csak anyagsere. Igaz, hogy az ilyen magyarosított elem

Szilveszterkor.

Mulattam az egész éjjel,

Hébe-korba ittam bort:

S oly ádázul részeg valék,

Hogy bennem már minden forrt . . .

Gondolatim jöttek-mentek,

Egyik szebb a másiknál: —

Az egyik a pohárnál járt,

Másik — szép galambonál.

Mert ha részeg is vagyok én,

Szerelmes tudok lenni, —

Értem mólját, hogy miként kell

Lányt ölelni, csókolni . . .

Borban van ám az igazság!

Azért élj hát részegség. —

Igyék bort az, a kit üldöz

A búbanat és kétség.

Jó borocska! — te víg barát

Ez a legjobb orvosság . . .

Boros fővel azt hiszem, hogy

Az enyém a fél világ,

Bort ide hát, had rüggjak be,

Bort bele a pohárba! —

Mig lelkem a menyekbe száll

Bánatom a — pokolba!

Schubert Geza.

csak fából csinált vaskarika, de legalább a magyar szó él és terjed. A magyar államvasut virul és magyarosít.

De tegyük csak félre a lelkesedés szemüvegét és nézzük meg közelebbről a dolgot. Bent áll az állomásban egy vonat. Kisétálok a váltókhöz a másik vonat elé. Ott állanak a fékezők egy csoportban teletorokkal magyarul egymásnak valamit. Hát kérem én három nyelvet beszélek, de ebből a beszédből nem értek egy szót sem. Tovább megyek, hallom a mint a mozdonyvezető lármázik a fűtőjével. Érdekemben állna megfigyelni, mi a baj, de biz' én ebből sem értek egy szót sem, csak annyit tudok, hogy nem beszélnek magyarul. Ez hát az a testület, mely hivatva van a magyarság fejlesztésére?

Bejön az osztálymérnök ur, átad egy rendeletet, hogy adjam át a pályafelügyelőnek. Sub rosa megjegyzi, hogy ha meg nem értené, legyenek szíves neki egy kissé „ver-deutschen“.

A rendelkezési állomás leadja a közlekedést, felhívást adok a telefonon az öröknek, hogy leadjam s közöljem velök. Alig akad közöttük egy-kettő a ki magyarul nyugtázní tudná.

Az állomási salaktisztítótól meg akarom tudni, mennyi a víz a tartányban, azaz hogy meg is kérdezem, de csak nézünk egymásra, mint a sült hal. Ezek vannak tehát hivatva a magyarság fejlesztésére?

Ha eszembe jut, hogy mennyi derék magyar ember van kenyér és foglalkozás nélkül, a ki szívesen jönne a magyar államvasut szolgálataiba, ismét előtör a lelkemből egy fájdalmas sóhaj s mélyen elszomorodik az én lelkem és szeretem hinni, hogy többen, sokan lesznek, a kik azt mondják: „*Mi neked fáj, nekünk is fáj!*” !!

Önökhöz akarnék én néhány szóval fordulni uraim, a kik a hivatalos levelezés magyarságát tűzték ki célul s azt itt a „Haladás” hasábjain meg is kezdték. Bizonyítsák be azt, hogy kezdeményezésük nem szalmaláng volt, szíveleljék meg az én szerény soraimat. Ne tegyék le a fegyvert, melyet egy nemes cél, a magyarosítás érdekében kezökbe fogtak. Ne dobják félre soraimat azért, mert a hang mélyebbről jön, mint amely színvonalon önök állanak. Én kis ember vagyok. Már az önök szívéhez is kapaszkodva érek fel, de önöknek nyitva áll a lépcső a

HETI KRÓNKA.

Elmult már a farsang, fűtül a bőjtí szel
Tisztviselő-egylet estelyeről regél . . .
Nem lesz petrezselyem, sem hoppon maradt lány,
Elkel valamennyi, özvegy is akárhány!
Negyven bohócz ugrál s három igazgató,
Rugója ennek egy „*arván hagyott váltó!*”

Katona-javaslat körül foly a torna
Zuhog a híg beszéd, önti a esatorna . . .
Fejérváry felé hullik a szó-bomba
S mielőtt robbanna, rögtön vissza dobja.
Mihaszna, ha vitéz is a esatasorba,
Beteg, mert a gombát — nem tűri a gyomra!

A esizmediáknak metropolisában
Van öröm, vigasság, istenigazában
Mert egy fő-vasutas Miskolczon hazat vesz,
Letelepszik köztük, törzsökös polgár lesz!
Üzél-gyűlést tartottak s ott elhatározták:
Az „*ezredik helyet neki felajánlják!*”*)

* Eddig a (polgármesterrel együtt) csak 999 volt! Szedő.

Folyik a küzdelem, obstruálnak nagyban,
Lármáznak, tombolnak fent az országházban.
Felepel a vezér, majd az rendet csinál
Rem' nagy ütöközet lesz, ha a sikra kiáll! . . .
Első dolga az volt, hogy az ágyból felkelt:
A kormányelnöknel — pompásan ebedelt!

Isten fia Jézus fent lakik az égbe,
Kereszteny még soh' sem vonta azt kétségbe.
Nagy szeretetével bölcsen uralkodik,
Bajában a bűnös hozzá fohászodik!
Alázatossággal milyen sokra vitte:
A *német császár is megerősítette!* . . .

Benyújtottak már a törvényjavaslatot,
Mondták, a miniszter „*böven*” gondoskodott!
Mikor pedig ottan jól szemügyre vették,
Látták, nem falat az, csak holmi hulladék . . .
Meg is kezdték rögtön a sok kérvényezést:
Uram! ne adj ilyen „*ízézés-rendezést!*” !!

nagyok, a hatalmasak szívéhez. Hassanak oda, hogy legalább az újabb helyeket magyar fiúkkal töltsék be. Én kérem fogom a magyarok Istenét, adjon önöknek erőt és kitartást nemes munkálkodásukban. Hogy az a testület, a mely hivatta van magyarosítani, első sorban is maga legyen magyar és nevéhez méltóan ápolhassa ezt az édes, ezt a szép, ezt a zeng-zetes magyar nyelvet!

Demeter Károly.

Néhány szó a kereskedelmi szolgálatról.

A „Haladás” folyó évi 5-ik számában közölt „Kiképzés a kereskedelmi szolgálatra” című vezércikkhez bátorkodom néhány megjegyzést fűzni.

Nem ismerem ugyan igazgatóságunknak az ezen cikkben említett rendeletét, mert ez a külszolgálatbeliekkel nem lett közölve s így azt sem tudom, hogy ezen rendeletben milyen elvek foglaltatnak a kereskedelmi szolgálat minél tökéletesebb ellátására nézve; így csak ahhoz a ponthoz teszem meg szerény észrevételeimet, a mely szerint az igazgatóság abban látja a kereskedelmi szolgálat hiányos ellátását, mert erre nem képeztetnek ki a hivatalnokok következetes és előre látható gondoskodással.

Ez mind igaz, de annak első sorban maga a vezetőség az oka. Miért nem nyújt módot és alkalmat arra, hogy a hivatalnokok ne csak a kereskedelem, hanem a többi szolgálati ágban is elsajátíthassák a szükséges ismereteket, hogy mindenkor a kellő jártassággal bírassanak?

Mert mikor szerezzon, mondjuk az árukiadási pénztári teendőkből gyakorlatot az a hivatalnok, a ki 24 órai forgalmi és távirati szolgálata mellett még személypénztárt is kezel s csak minden második éjjel pihenhet?

Hiszen az ilyen beosztással bíró hivatalnok képtelen arra, hogy még egyébbel is foglalkozzék.

Természetes, hogy az, a kinek évekig ilyen beosztása van, még azt is elfelejti, hogy hogyan néz ki egy rovatlap.

Már most bizassék meg váratlanul egy ilyen hivatalnok erős forgalmu arupénztár-kezeléssel, ha nincs mellé beosztva egy ügyes segéderő, a ki a helyi viszonyokkal ismerős, hát bizony annak a helyzete nem lesz irigylésre méltó. Hosszu idő fog elmulni, míg teljesen otthonos lesz pénztárában. Addig pedig a hiánylatokat rakás számmra fogja kapni.

Vegyük most megfordítva a példát.

Az, a ki évekig ült egy arupénztárban, ahol munkahalmaz miatt nap-nap után kora reggeltől késő estig emberfeletti erővel kellett dolgoznia és így nem volt módjában mással is foglalkoznia, erősebb személypénztárba és forgalmi szolgálatra

CSARNOK.

Az ellopott fehér elefánt.

(Amerikai elbeszélés.)

Irta: M. T.

(Folytatás.)

Bámultam a főnök ritka éleslátását, ki előtt még a jövő sem látszott elrejtve.

Csakhamar ismét a szobájában voltam, hol azt a megjegyzést kockáztattam, hogy azokat a tolvajokat elébb elfogathatta volna s azáltal engem minden gondtól és költségtől megkímél.

Az ő válasza erre egyszerű volt:

— Nem kötelességünk valamely büntényt elhárítani, hanem büntetni azt s ezt nem tehetjük mindaddig, míg el nem követték.

Majd azt jegyzem meg, hogy a szükséges titoktartást a hírlapok közleményei lehetetlenné teszik; mert nemcsak az ügyet ismertették, de valamennyi tervünket és intézkedéseinket, sőt még a valószínű tetteseket is megnevezték, mi ezeket kétségkívül arra ösztönzi, hogy meneküljenek vagy rejtőzködjenek el.

— Csak hadd tegyék azt. Ekkor azonban tapasztalni fogják, hogy ha én egyszer utánok vettem magamat, kezem őket a leg-

tíkosabb rejtekükben is üstökön ragadja, oly biztosan, akár a sors keze. A mi a hírlapokat illet, ezeket értesíteniük kellett a dolgról. Dicsőség, jó hírnév, becsületes megemlékezés nagyon szükséges a detektívnek. Neki a tényt közölnie kell, mert különben nem hisznek benne; ki kell fejtenie elméletét, mert semmin sem bámulnak annyira, és mi sem ébreszt oly csudálatraméltó tekintélyt, mint az ő elmélete. Terveinket is rögtön meg kell ismertetnünk, mert különben azt hiszik, mit sem eszelekszünk. Mégis csak kellemesebb az újságból olvasni: „Blunt inspektornak kitűnően kieszelt elmélete következő”, mintha valamely közömbös vagy gúnyos kifejezést kell zsebre vágni.

— Meg vagyok győződve érveinek erejéről. De, azt vettem észre, hogy ön a mai reggeli lapokban tett észrevételeiben, bizonyos lényegtelen pontban véleményének kifejezést adni óvakodott.

— Természetesen, így eszelekszünk mi mindig. Egyébiránt én emez ügyre nézve még határozott ítéletet nem alkottam.

Jelentékeny összeget tettem le a folyó költségek fedezésére s aztán leültem, várva a beérkező híreket. Minden pillanatban érkeztetett távirat. Eközben az újságokat lapozgattam s átolvastam a hivatalos hírdetéseket. Miközben észrevettem, hogy a 25000 dollár

osztatik be. Bár az ezen szolgálatra vonatkozó ismereteket rövidebb idő alatt tanulja ismét meg, mégis az a bizonytalanság és kapkodás, melylyel kezdetben meg kell küzdenie, nem a legkelle-mesebb.

Vagy bizassék meg — ha csak ideiglenesen is — állomásvezetéssel egy olyan hivatalnok, a kinek az administratio, de különösen az anyag és leltári teendőkből csekély, vagy éppen semmi gyakorlati ismerete sincs. Hogy működésével jó ideig az ilyen hivatalnok nem fog babérokat aratni, azt hiszem, e tekintetben mindenki egyetért velem.

Miként lehetne tehát ezen segíteni? Miként lehetne hát a helyzeten változtatni úgy, hogy a hivatalnokok ismeretköre ne legyen teljesen egyoldalú?

Nezetem szerint csak úgy, ha azt a rendszert követjük, mely a posta-távírdánál teljesen bevált.

Itt ugyanis a tisztviselők az egyes szolgálati ágakban minden hó 1-én váltakoznak. Az egyik hónapban a távirdánál, a másikban az utalvány-nál, a harmadikban a kocsiposta osztálynál s így tovább vannak beosztva.

Ennek a kitünő rendszernek az a megbecsülhetlen előnye van, hogy a tisztviselők kivétel nélkül minden szolgálati ágban állandóan teljes gyakorlattal bírnak.

Miért ne lehetne ezt a rendszert nálunk is meghonosítani. Mondjuk ne havonként, hanem negyed vagy felévenként?

csakis a detektívek jutalmazására van szánva. Ugy vélekedtem, mégis jobb volna ezt a jutalmat mindenkinek oda ígérni, a ki az elefántot előteremti. Az inspektor erre így válaszolt:

— Csak detektívek találhatják meg az elefántot; tehát a jutalom csakis őket illeti. Ha más emberek kerítenék elő azt az állatot, az csak úgy történhetnék meg, hogy a detektíveket kilesnék s ezeknek a nyomozásait hasznukra fordítanák; e szerint minden körülményben a detektíveket illeti a jutalom. Az ily kitűzött jutalomnak az a célja, hogy embereinket buzdítsuk, hogy minden idejüket és ügyességüket kizárólag az ügynek szenteljék s hogy a jutalom ne essék olyannak az ölőbe, ki minden fáradság és érdem nélkül éri el a célt.

Az inspektor valóban okosan beszélt.

Egyszerre elkezdett működni a táviró-szerkezet a szögletben s a következő távirat érkezett be:

„Flower, N.-J. állomás reggeli 7 óra és 30 perczkor.

Megtaláltam a fonalat. Észrevettem a tova-vonuló nyomokat, itt egy közeli tanya mentén. Két mértföldnyire hiába követtem ezeket. Ugy hiszem, az elefánt nyugot felé fordult. Ebben az irányban üldözöm.

Dorley detektiv.“

Igaz, hogy az átadások munkával és főleg költséggel járnának, de az eredményt tekintve egyik sem jöhet számításba.

Hogy ez a rendszer mennyiben válna előnyére a hivatalnoki karnak és első sorban az intézet-nek, annak megbíralását magammal hivatottab-bakra bízom.

Egy hivatalnok.

HIREK.

* **A miskolczi szolgazemélyzet táncmulat-ságának jövedelme.** A február hó 15-én tartott táncmulatság tiszta jövedelme 140 korona, mely összeg addig is, a míg a szolgazemély-zet köre megalakítható lesz, gyümölcsötzetés végett a postatakarékpénztárban helyezte-tett el.

A mulatságon a következők fizettek felül: Vidats János osztályfőnök, Első magyar ált. biztosító társaság Budapest, özv. Kovács Fe-renczné, Máv. Miskolczi altiszti kör 10—10 kor., Tárcazy Ferencz osztályfőnök 8 kor. 80 fillér, Nagy Zoltán, Güttl Máttyás 3 kor. 80 fillér, Jerem József 2 kor. 80 fillér, Csa-nálosi Lajos, Friedmann Izidor, Barkó Sándor 2—2 kor., F. E. 1 kor. 80 fillér, Benyovszky József, Sudi Jánosné 1:20—1 20 fillér, Nagy

— Dorley a legderekabbb detektívek egyike embereim közt, — jegyzé meg az inspektor. — Nemsokára ismét kapunk tőle értesítést.

Megérkezett a második távirat:

„Backers N.-J. 7 ó. 40 percz reggel.

Megérkeztem. Ma éjjel itt, az üvegyárban betörést követtek el s nyolczszáz üveget vittek el. Viz csak öt mértföldnyire van in-nen. Rögtön odasietek. Az elefánt nagyon szomjas lehet. Az üvegek üresek voltak.

Baker, detektiv.

— Ez nagyon kecsegtető hír, — szólt az inspektor. — Hiszen mondtam önnek, hogy az elefánt étvágya jó kalauz.

Harmadik távirat:

„Taylorville L. I. 8. 15. reggel.

Egy szénaboglya a szomszédban eltűnt az éjjel. Valószínűleg fölétették. A fonalat megtaláltam és követem.

Hubbard, detektiv.“

— Hüüm! kiáltott fel az inspektor. — Jól tudtam én, hogy nehéz dolgunk lesz! No de, mégis megtaláljuk az elefántot.

Flower, N.- Y. állomás 9 órakor reggel.

Követtem a nyomokat 3 mértföldnyire nyugat felé. Szélesek és mélyek ezek. Épen

Lajos, Póczos András, Kódor András, Gál László, id. Boncsér József, Naszály István, Ujj András, Tóth József, II. Tóth Lajos, Kiss Ferencz, Gyöngyösi József 1—1 kor., Ipi József, N. N., Kertész Vilmos, N. N., Moravec Venczel, N. N., Visnyiczki Istvánné, Takács András 80—80 fillér, Király János, Fövényes József 60—60 fillér, Tóth Géza 40 fillér, Szőke Árpád, Vark N. 20—20 fillér.

A felülfizetőknek ezuttal mond köszönetet a rendezőség.

* **Kiesett a vonatból.** Major József kassai kocsirendező e héten feleségével Budapestre utazott. Az Emőd és Nyárad között levő utvonalon ijedten vette észre, hogy felesége, a ki még néhány perczel előbb a fülkében volt, már nincs ott. Eredménytelenül kereste a szomszédos kocsikban is, mire meghuzta a vészféket. Az elősiető alkalmazottak Major elbeszélése alapján keresni kezdték az asszonyt, a kinek hulláját az álló vonattól mintegy három kilométernyire derékban kettészelve meg is találták. A megindított vizsgálat feladata kideríteni, hogyan került az asszony a kerekek közé.

* **Motoroskocsi.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak némely vonalain, motoroskocsikkal

akarják lebonyolítani a személyforgalmat s az első kocsit márczius első napjaiban indítják meg, még pedig Láng Lajos miniszter jelenlétében. A motoroskocsinak hétfőn volt a próbája s ez alkalommal az új vasuti kocsi Pécskáig, majd Battonyáig és onnan vissza tette meg az utat, minden baj s fennakadás nélkül, a lehető legjobban. Ez a próbaut a tulajdonképeni műtanrendőri bejárás volt, a melyről hivatalos jegyzőkönyvet vettek föl. A vasut arra, hogy motoroskocsikat járasson, az engedélyt már meg is kapta. Érdekes fölemlíteni, hogy ez a kocsi Arad és Battonya között a 34 kilométernyi utat 20 percz alatt tette meg, ellentétben az aradi és csanádi vasutak személyvonatával, a melynek ez az utja rendes körülmények között 58 perczig tart.

* **Európa legészakibb vasutja.** A napokban nyílt meg és adatott át a forgalomnak Európa legészakibb vasutja, a Gellivara—Ofoten vasut, a melynek az a célja, hogy a rorhotteni (Svédország) dus éreztelepekről közvetítse a kivített Norvik norvég kikötőbe. A vasut építésének terve már huszesztendős, de a kivitele nagy nehézségekkel volt összekötve. Így csupán a norvég részen 41 kilométer hosszúságu uton nem kevesebb, mint tizenhét alagutat kellett építeni. A svéd rész a határig 229 kilométer hosszú és útját három alagut szakítja meg.

most találkoztom egy farmerrel, ki azt mondta, hogy azok nem elefántnyomok. Azt mondja, gödrök azok, melyeket ő ásott. Kérem parancsát, mit tegyek?

Dorley, detektív.

— Ej, ez czinkostárs! Közeledünk czélunkhoz, — szólt az inspektor. Aztán a következő táviratot intézte Dorleyhez:

Tartóztassa le azt az embert s kényszerítse czinkostársai megnevezésére. Kövesse a nyomokat a csöndes oceánig, ha szükséges.

Blunt, főnök.

Legközelebbi távirat:

„Coney Point Pa. 8. 45 reggel.

Ma éjjel itt a légszeszgyárnál betörést követtek el s az utóbbi negyedévről tömérdek kiirt számlát loptak el. Nyomra bukkantam s követem ezt.

Murphy, detektív.

— Teringettét! — kiáltott föl az inspektor. — Hát már a légszeszgyári számlákat is fölfalja! Persze öntudatlanul, mert ezek nem lehetnek táplálóak. Megfoghatatlan!

(Folyt. köv.)

Innen-onnan.

Ártatlan.

Három kövér halat vitt a versenyi ember papjának.

— Köszönöm, Gábor István uram! Pompás halak!
— Csak az a baj, nagytiszteletű uram, hogy vasárnap fogtam őket.

— Hát mit tehetnek róla az istenadták.

Ismertető jelek.

Kócz Elemér: — No Slézinger, magát az orráról is megismerni hogy zsidó!

Slézinger: Mogát meg a beszédjirül, hogy baland!

Bizalom.

— Csak el is bírnám hinni, hogy a 100 koronát, melyet kölcsönbe kérsz, visszatérided.

— Becsületes embernek a szavát adom neked, hogy öt nap mulva visszaadom.

— Ez megnyugtát. Gyere el hozzám ma délután s hozd el magaddal azt a becsületes embert.

Egymás közt.

Smelke Tapp: — Te Áron, te sohasem nem dolgozol valamit! Hát nem tudod, hogy, a munka nemesít?

Mocri Czüpp: — Mboh! Én demakrát vodjok.

* **A pontosság rekordja.** A „Railway News“ megemlíti, hogy a londoni Waterloo állomáson a múlt hét egyik napján az onnan elindított 294 vonat mind a pontos időben indult ki az állomásról és a 317 érkező vonat közül csak három késett néhány percet. Laptársunk ezt a napot a vasuti pontosság terén elért rekord-napnak nevezi.

* **Legnyomással dolgozó lokomotivok.** Ma már a közúti vasutaknál esaknem mindenütt a villamosságot használják hajtóerőül. E tekintetben csak Páris tesz kivételt, ahol a közúti vasutakon a vontatási rendszerek egész sokaságát látjuk alkalmazásban. Párisban több vonal van, amelyeken a kocsikat légnyomással dolgozó lokomotivok továbbítják. Ezek a lokomotivok egy 120 tonnás vonattal 30 kilométert tesznek meg, azután egy központban ismét megtöltik azokat. A társaság újabban 26 ilyen mozdonyt rendelt meg, minthogy az eddigiék jól beváltak. Annyi bizonyos, hogy üzemük olcsóbb, mint a villamos motoroké.

— **Legujabb kosztüm-kelmék,** tavaszi újdonságok és teljes menyasszonyi kelményeket legezészerűbb **Braunfeld Sándor áruhazában** beszerezni, amennyiben ez az egyedüli hely, hol minden egyes cikkben a legolcsóbb, de szorosan szabott ár számokkal fel van tüntetve, mi által az alku és túlfizetés teljesen ki van zárva.

1—5

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Betűrejtvény.

a, a, b, e, e, g, i, i, i, k, l,
n, n, o, o, p, p, r, r, s, s, t.

Ezen betűkből három szó képezendő, az első egy európai-, a második egy ázsiai-, a harmadik egy afrikai ország fővárosának nevét adja.

Ezen rejtvény megfejtését f. é. márczius hó 15-én megjelenő 11-ik számunkban hozzuk. A megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki.

A megfejtés határideje márczius 11-én.

A f. é. 7-ik számban közölt rejtvény megfejtése:

Retyezát, Oit, Adria.

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül sorshuzás útján Kúnezig Árpád nyerte meg, kinek címére Temesváry A. „Bumli“ című kötetét postára tettük.

Szerkesztői üzenetek.

Gombos Simon Veghles-Szalatna. A mostanival előfizetése f. évi szeptember 31-ig van kiegyenlítve.

Nagy Samu áll. fnk Tornallya. Előfizetése múlt évi november 30-án járt le, tehát f. hó 28-ig 2 korona a hátralék.

Egy kíváncsi Zólyom. Ha egy vonatállomás kiküldetésben van, és vonatvezetői szolgálatot teljesít, akkor az illetményszabályzatban a szolgálak részére megszabott fizetési fokozat, illetve osztályának megfelelő napi-díjra van igénye, mivel a szolgálat minemisége csak a napibéres vonatkísérőknél lényeges.

Több kéziratról a jövő számban.

Felelős szerkesztő: **Zsivkovics Antal.**

Magy. kir. államvasutak.
31731/903.
C. I.

Nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelék.

(A II. rész I. díjszabási füzet IV. pótlékának helyesbítése.)

A nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelék II. rész I. díjszabási füzetéhez folyó évi márczius hó 1-én életbelépő IV. pótlék 2. oldalán a magy. kir. államvasutak azon felsorolt állomásai közé — melyekre nézve a díjszabásban foglalt díjtételek hatályon kívül helyeztetnek — Vinkovei és Zurány állomások között még felvételtek: „*Vukovár*“.

A II. rész I. díjszabási füzetben Vukovárral való forgalomban foglalt összes díjtételek f. é. márczius hó 1-ével tehát szintén érvényen kívül lépnek.

Budapest, 1903. február hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Vasuti
altiszti vizsgára
készülők
kézikönyve.

Írta:
SZEMERÉDY LÁSZLÓ, máv. irodatiszt.

A legjobbnak elismert
tankönyv az altiszti ké-
pesítő vizsgára készülő
részére.

Ára 3 K.
Utánvétellel küldve 3 K. 40 f.

Megrendelhető: kiadóhivatalunktól.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beküldéssel Jutányosabban jön.



RÁCZ JENŐ gyógyyszerésznél

MISKOLCZON,

„AZ ARANY SZARVASHOZ” ezimzett gyógyszer-tárában

Csak azon készítményeim valódiak, melyek védjegyemmel vannak ellátva.

kaphatók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

1. **Iris virágarczkenőös.** Számos hölgy alája jó hatását — szeplő-puhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer; az arcot a redőkötől késő korig megóvjaa, egy tévely 1 kor. Hozzá Iris balzsam szappan. 1 db. ára 70 fill.

Hozzá Venus arczpor, fehér, rózsá és cserm színekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.

2. **Pyrethro Salicyl szájsessentia** néhány cseppel egyszeri szájköztisztítónak, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti. — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér.

Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desinfectálja és fehérré takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszeremet nem használták és fogfájás van, ajánlatk a kitűnő jó hatású (Pyrethro) sveiczi fogcsepp, 1 üveg ára 50 fillér.

Forgalomban van és közmegelegedéssel használják a

Lábizzadás ellen Salicyl Dermassant port. 1 dohoz ára 1 korona.

Szőrvesztőnek Depilatoriumot. 1 üveg 1 korona.

Rüh (Crühátka ellen) Naphtol kenőcs. 1 kis tévely 1 korona, — nagy 3 korona.

Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj. 1 üveg ára 1 k.

Egy az elősorolt, mint egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van: kivánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetk **Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva.** A drága külföldi hasonmásokat, úgy mennyiségileg, mint minőségileg és olcsóságunkkal fölhalmozjuk: úgy, hogy alkalmas házi szerek gyártást legjobban alkalmazzhatók.

Főraktár: Budapesten **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszer-tára, Király-utca 12. szám.

Rendelési cím: **Rácz Jenő** gyógyszerész MISKOLCZON.

3. **Hajerősítő (balzsam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetem tanár előírása szerinti készítmény a hajhullást és fejbőrkorpusódást megértolja, valamint egyéb fejbőrbetegségektől megóv és kellemes illattal fogva szívesen alkalmazhatk. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.

4. **Rácz Jenő keleti „Balzsam hajszpedrője”** soha meg nem avasodó, zsírtmentes balzsamokból készítmény, igen kellemes illatú, minden hajszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.

5. **Cannabin** (tyukszembalzsam), biztos hatású és legkényelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sömörök kiirtására. 1 üveg ára 70 fillér.

Migrain, főfájás, nátha ellen bedörzsölő és száradó szer, Jasmin aether 1 üveg 80 fillér.

Fagyás ellen északi dr. Köpes fagykenőcs, 1 tévely 1 korona. **Hajfestésre** Orientin, 2 üveg 3 korona. Világosabb színre 1 üveg 2 korona.

Utánzásoktól tessenek óvakodni.